

Vyvěšeno dne: 12. 2. 2026
Svěšeno dne: 26. 2. 2026

Kristýna Blechová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Petra Pospíšila v právní věci žalobce: **Bc. Marek Houžvička**, bytem Oldřicha Wenzla 2552, Mělník, proti žalované: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o žalobě proti usnesení předsedy žalované ze dne 18. 11. 2024, č. j. 10.04-000085/24-0002, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 10. 2025, č. j. 9 A 13/2025-35,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí žalované označenému v záhlaví. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla žádost žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby, konkrétně k zastupování v řízení o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2024, č. j. 8 As 81/2024 - 48. Dospěla k závěru, že žalobce nesplnil požadavky podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, neboť nedoložil, že se neúspěšně pokusil zajistit si poskytnutí právní služby prostřednictvím alespoň dvou oslovených advokátů. Žalobce totiž k žádosti přiložil e-mail, jímž oslovil předsedu žalované Roberta Němce, ředitelku pobočky žalované Irenu Schejbalovou a zaměstnance žalované Miloslava Čejku s žádostí o blíže neurčené zastoupení, přičemž tento e-mail přiložil k dalším čtyřem žádostem o určení advokáta.

[2] V žalobě žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků a posléze podal i návrh na ustanovení zástupce z řad advokátů.

[3] Městský soud napadeným usnesením žádost o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a návrh na ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zamítl. Vyšel přitom z prohlášení o majetkových poměrech, které žalobce soudu poskytl v jiném řízení a z něhož městský soud vycházel i v dalších

četných řízeních, která s žalobcem vede. Městský soud na jeho základě dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonné podmínky pro osvobození od soudního poplatku. Odkázal přitom na judikaturu, podle níž žadatelovy majetkové poměry nezahrnují pouze příjmy, výdaje, majetek a aktuální disponibilní prostředky, ale též možnost si potřebné prostředky opatřit (rozhodnutí NSS ze dne 21. 6. 2013, č. j. 5 As 33/2013 - 13, ze dne 10. 4. 2017, č. j. 7 As 85/2017 - 15, ze dne 19. 12. 2017, č. j. 7 As 371/2017 - 14, usnesení NS ze dne 25. 6. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1589/2014, nebo usnesení ÚS ze dne 3. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 311/16).

[4] Konkrétně podle městského soudu žalobce doložil, že pobírá příspěvek na bydlení ve výši 6 055 Kč a příspěvek na živobytí ve výši 4 860 Kč měsíčně a jako další příjmy uvedl překlenovací půjčky na jídlo, výživné a nájemné. Dle katastru nemovitostí pak žalobce vlastní nemovitý majetek (spoluvlastnické podíly ve výši 1/24 a 1/12 na pozemcích o výměře 24 m², 135 m² a 658 m² v kat. území Vráž u Berouna, jejichž hodnotu však žalobce dle vlastního prohlášení nezná). Je také členem bytového družstva „U skleníku“ v Mělníku, a to za účelem uspokojování bytové potřeby. Naopak žalobce má vyživovací povinnost k nezletilému synovi ve výši 2 000 Kč měsíčně a celkový dluh vůči paní Ireně Houžvičkové v celkové výši 544 514 Kč. Měsíční výdaje pak činí 3 830 Kč na nájemném a 4 860 Kč na živobytí.

[5] Městský soud konstatoval, že předložení žalobce není samo o sobě důvodem pro osvobození od soudních poplatků. Z doložených podkladů plyne, že žalobce nemá kromě sociálních dávek žádný další oficiální zdroj příjmů, a soud z nich nemůže zjistit, jak žalobce ve skutečnosti řeší své prioritní výdaje, jak splácí závazky a z jakých zdrojů. Ohledně své dlouhodobé nezaměstnanosti neuvedl žádné konkrétní překážky, pouze odkázal na rozsudek NS ve věci, která se jeho osobně netýká. Městský soud dále odkázal na své usnesení ze dne 9. 6. 2025, č. j. 10 A 30/2025 - 12, z něhož plyne, že žalobce získává další prostředky na živobytí formou „nevratných půjček“. Z toho pak soud dovodil, že pokud žalobce vede celou řadu sporů a je jeho právem a zájmem na jejich projednání, pak si ale může stejnou cestou opatřit prostředky i k zaplacení soudních poplatků. Tak již ostatně učinil v jiné věci před městským soudem (sp. zn. 15 A 30/2025), v níž poplatek zaplatil. Konečně městský soud připomněl, že v minulosti v četných řízeních, která žalobce svými návrhy vyvolal, jej soud částečně nebo zcela osvobodil od soudních poplatků – žalobce tak již „*pobíral poplatkové úlevy na to, aby při celkem nestandardním množství sporů...již nyní mohl soudní poplatek uhradit*“. Obdobně majetkovou situaci žalobce podle městského soudu již hodnotil také Nejvyšší správní soud v rozsudích ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 As 52/2025 - 15 a ze dne 2. 9. 2025, č. j. 6 As 99/2025 - 11).

II. Obsah kasační stížnosti

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností, kterou založil na důvodech podle § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s.

[7] Konkrétně má za to, že řízení před městským soudem bylo stíženo zmatečností, neboť bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka v důsledku trestného činu soudce. Toho se měla dopustit soudkyně Jitka Zavřelová v předcházejícím řízení o kasační stížnosti sp. zn. 8 As 81/2024, která si některé důkazy jen vymyslela, aby stěžovatele poškodila a ovlivnila výsledek řízení. Stejný důvod se pak týká i soudkyně Naděždy Řehákové, která některé příjmy stěžovatele, o nichž věděla nebo musela vědět z předloženého výpisu z bankovního účtu za říjen 2024 (například platby od Úřadu práce, Ireny Houžvičkové, Kamily Krucké a Mariana Kruckého), nezahrnula „*do svých použitých metod*“ a myšlenkových úvah a záměrně je přehlížela. Obdobně nepřihlédla k tomu, že stěžovatel vyčíslil výdaje na živobytí ve výši 4 860 Kč, a naopak uvedla, že „*žalobce nevyčíslil výdaje na stravu a ošacení*“. Také skutečnost, že se stěžovatel pokoušel najít zaměstnání, lze dovodit již jen z faktu, že se jako uchazeč o zaměstnání přihlásil na Úřadu práce. Obě soudkyně se proto

pokračování

podle stěžovatele měly dopustit trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku.

[8] Napadené usnesení je podle stěžovatele nepřezkoumatelné, neboť jeho odůvodnění je nesrozumitelné a trpí nedostatkem důvodů. Městský soud totiž použil spojení „*pobíral poplatkové úlevy*“, přičemž výraz „*pobírat*“ znamená „*pravidelně dostávat*“ (podle stěžovatele jde zřejmě o příspěvek od městského soudu na soudní poplatky), zatímco výraz „*úleva*“ znamená „*sleva*“, neboli snížení platební povinnosti. Napadené usnesení pak neuvádí přesné bankovní operace, jejichž prostřednictvím městský soud stěžovateli odeslal příspěvek na soudní poplatky, a tuto informaci nelze nijak ověřit. Stejně tak je tomu v případě úvahy soudu, že stěžovatel získává prostředky na živobytí formou nevratných půjček od příbuzných a jiných osob a že by si stejnou cestou mohl opatřit prostředky k zaplacení soudního poplatku. Tento závěr podle něj naopak vyvrací e-maily adresované různým osobám, včetně soudců Nejvyššího správního soudu, které zůstaly bez reakce adresátů. Není proto zřejmé, z čeho městský soud dovozuje, že stěžovatel je schopen si tyto prostředky opatřit.

[9] Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud usnesení městského soudu zrušil a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

[10] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná, má rovněž požadované náležitosti, byla podána včas a oprávněnou osobou. Stěžovatel brojí proti usnesení městského soudu o neosvobození od soudního poplatku a neustanovení zástupce. V takovém případě kasační stížnost nepodléhá poplatkové povinnosti a ani se nevyžaduje povinné zastoupení stěžovatele (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[12] Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Po takto provedeném posouzení dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[13] Nejvyšší správní soud předesílá, že obdobnými kasačními stížnostmi téhož stěžovatele, v nichž byla předmětem přezkumu usnesení městského soudu o neosvobození od soudních poplatků ve sporech s Českou advokátní komorou, se již zabýval v rozsudcích ze dne 31. 7. 2025, č. j. 21 As 104/2025 - 15, ze dne 2. 9. 2025, č. j. 6 As 99/2025 - 11, a ze dne 8. 1. 2026, č. j. 9 As 182/2025 - 15. Kasační stížnosti přitom shledal nedůvodné a zamítl je. Ve všech těchto případech byla odůvodnění napadených usnesení městského soudu založena na stejné argumentaci a v kasačním přezkumu obstála. Nejvyšší správní soud neshledal ani nyní důvodu se od svých dříve vyslovených závěrů odchýlit.

[14] Podle § 36 odst. 3 věty první s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků*. Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát [...]*.

[15] Nejvyšší správní soud především neshledal, že by napadené usnesení bylo přijato v důsledku trestného činu uvedených soudkyní. Tento důvod zmatečnosti by byl naplněn především tehdy, pokud by existovalo rozhodnutí trestního soudu, v němž by byl soudce v souvislosti s konkrétním rozhodnutím pravomocně shledán vinným (přiměřeně viz usnesení NS ze dne 17. 12. 2003, sp. zn. 21 Cdo 960/2003). To však stěžovatel v kasační stížnosti ani netvrdí, uvádí pouze skutkové spekulace a domněnky, ze kterých vyvozuje závěr, že se soudkyně trestného činu dopustily (obdobně viz například rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2021, č. j. 3 As 45/2021 - 15, bod 13). S tím se však kasační soud neztotožnil; naopak ze skutečností, které stěžovatel v kasační stížnosti uvádí, neplyne nic, z čeho by šlo dovodit spáchání uvedeného trestného činu. Tyto námitky jsou proto nedůvodné.

[16] Pokud jde o námitku nepřezkoumatelnosti, dospěl kasační soud k závěru, že odůvodnění napadeného usnesení je naopak jako celek přezkoumatelné, logické a souladné se zákonem, tj. s výjimečnou povahou institutu osvobození od soudních poplatků. Městský soud stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků především proto, že stěžovatel hodnověrným způsobem nedoložil své majetkové poměry. Účastník, který žádá o osvobození od soudních poplatků, nese povinnost tvrzení a povinnost důkazní ve vztahu ke skutečnostem zakládajícím osvobození od soudních poplatků. Při podání návrhu na individuální osvobození od soudních poplatků musí proto žalobce v žádosti o osvobození jednak uvést, v čem spatřuje nedostatek prostředků, z nichž by měl zaplatit soudní poplatek, jednak toto tvrzení hodnověrně doložit (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2004, č. j. 1 Afs 5/2003 - 54. č. 311/2004 Sb. NSS).

[17] Městský soud tak v usnesení v souladu s právní úpravou a judikaturou popisuje nejasnosti a mezery v tvrzeních stěžovatele, který hodnověrně nevysvětlil, z čeho skutečně hradí své každodenní potřeby včetně stravy a ošacení, zda a jak splácí dluhy atd. Jejich výše na první pohled převyšuje stěžovatelem uváděné příjmy ze sociálních dávek a je zřejmé, že je stěžovatel musí hradit z jiných zdrojů. Těmito jinými zdroji mohou být právě i platby, jež stěžovatel dostává od svých příbuzných a třetích osob, což městský soud zjistil ze svého předchozího usnesení č. j. 10 A 30/2025 - 12. V něm soud tuto skutečnost dovodil z výpisů z účtů, které mu poskytl sám stěžovatel a z nichž vyplynulo, že stěžovatel pravidelně přijímá od příbuzných a dalších osob částky v řádu tisíců korun měsíčně. Nelze pak také přehlédnout, že městský soud jasně uvedl, že v jiných věcech stěžovatel naopak soudní poplatek uhradil.

[18] Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů pak nelze dovodit ani z toho, že městský soud použil v odůvodnění slovní spojení „pobíral poplatkové úlevy“. Je pravda, že tato formulace je nepřesná, neboť stěžovatel přirozeně nedostával od městského soudu žádné příspěvky na úhradu soudních poplatků. Je zřejmé, že městský soud tím mínil skutečnost, že stěžovatel byl v minulosti od placení soudních poplatků osvobozen z části nebo zcela. To stěžovatel fakticky nijak nerozporuje.

[19] Nad rozsah výše uvedeného nelze odhlížet ani od toho, že stěžovatel jen před Nejvyšším správním soudem vystupuje ve více než 60 řízeních, v nichž je žalovanou stranou Česká advokátní komora a v nichž jde o určování advokáta pro poskytování různých právních služeb. Ostatně v nyní projednávané věci se jedná o případ, kdy stěžovatel žádal o určení advokáta k zastupování v řízení o ústavní stížnosti směřující proti rozsudku kasačního soudu, který se rovněž týkal rozhodnutí o neurčení advokáta v jiné právní věci. Zjevně tak dochází k tomu, že stěžovatelovy spory s Českou advokátní komorou se postupně „zacyklují“ a jde o typický příklad „souzení pro souzení“. Stěžovatel má samozřejmě právo tento druh sporů vést a na jejich vedení vynakládat třeba i značnou část finančních prostředků, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit. Není však žádný rozumný důvod, aby náklady na tento druh sporů nesl stát

pokračování

prostřednictvím využití institutu osvobození od soudních poplatků, příp. ustanovení zástupce. Osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím, byť i nemajetným osobám, vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků a přitom je namístě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich práv a právem chráněných zájmů), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2015, č. j. 6 As 216/2015 – 10; nebo ze dne 20. 3. 2019, č. j. 9 As 50/2019 – 47).

[20] Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že městský soud nepochybil, jestliže žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a jeho návrh na ustanovení zástupce zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost stěžovatele v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v rozhodnutí o žalobě, a to podle pravidel o náhradě nákladů řízení o žalobě samotné (§ 60 s. ř. s., tedy zásadně podle procesního úspěchu účastníků řízení o žalobě). Řízení o kasační stížnosti proti procesnímu usnesení řešícímu otázku osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce je totiž „vnořeno“ do řízení o žalobě (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS, bod 50).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2026

L. S.

Ivo Pospíšil v. r.
předseda senátu